

Jan Ámos Komenský

podle WIKIPEDIE: http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komensk%C3%BD

28. 3. 1592 – 15. 11. 1670

teolog, filozof, pedagog a spisovatel

1. Doplňte: začal / narodil / žil

Nevíme přesně, kde se Komenský _____ byl to možná Uherský Brod, Nivnice nebo Komňa. Jisté je, že se narodil na Moravě. Jan _____ s rodiči v Uherském Brodě. Po smrti rodičů a dvou ze čtyř sester (1604) se o něj starala jeho tetička ve Strážnici, kde _____ studovat.

2. Doplňte v minulém čase:

Roku 1608 (začít) _____ studovat na latinské škole (gymnáziu) v Přerově, odkud v roce 1611 (odejít) _____ na vysokou školu do Herbornu. Už při studiu (pomáhat) _____ profesoru teologie s prací na obecné encyklopedii. Profesor Alsted se pro Komenského stal vzorem. Sám pak (psát) _____ velká díla: *Poklad jazyka českého*, což měl být velký slovník, a dále encyklopedii *Divadlo veškerenstva věcí*. Tato díla ale nedokončil.

Roku 1613 Jan (navštívit) _____ Amsterdam. Odtud (jet) _____ na univerzitu do Heidelbergu v Německu, kde ovšem (strávit) _____ pouze jeden semestr. Poté se roku 1614 (vrátit) _____ přes Prahu do Přerova a pracoval tam jako rektor latinské školy. V roce 1616 byl vysvěcen na kazatele a následně odešel do Fulneku, kde působil jako rektor školy a jako kazatel Jednoty bratrské.

V roce 1621 (muset) _____ opustit Fulnek, protože (odmítat) _____ konvertovat ke katolictví. Po roce ukrytí (roku 1622) mu na mor zemřela žena a jeho dvě děti, které zůstaly ve Fulneku. Pod vlivem událostí (psát) _____ filosofické spisy *Truchlivý*, *Hlubina bezpečnosti* a později *Labyrint světa a ráj srdce*.

V roce 1628 (odejít) _____ do polského Lešna, které se stalo centrem bratrské víry. Zpočátku (doufat) _____, že se brzy vrátí zpět do vlasti, proto psal česky. Začal psát učebnice a připravoval plán na zlepšení organizace školství, např. v díle *Navržení krátké o obnově škol v Království českém*. Začal se hodně zajímat o pedagogiku, (napsat) _____ *Českou didaktiku* a *Velkou didaktiku*, kterou později přepracoval do latinské podoby *Didactica magna* a začal pracovat na *Vševědě (Pansofii)*.

Díla jako *Brána jazyků otevřená* a *Informatorium školy mateřské* byla známá po celé nekatolické Evropě. Komenského zvali na univerzity do několika zemí.

Roku 1642 odešel přes Amsterdam do Švédska, kam byl pozván, aby vedl reformu tamního školství a napsal pro ni učebnice. Vznikl zde spis *Nejnovější metoda jazyků*.

Když byl v roce 1648 uzavřen vestfálský mír a tím (skončit) _____ třicetiletá válka, skončily též naděje českých exulantů na návrat do vlasti. Komenský se (loučit) _____ s vlastí a církví spisem *Kšaft umírající matky jednoty bratrské*.

V letech 1654–1656 opět byl v Lešně, kde pracoval na *Pansofii*, (vydat) _____ *Slovník české řeči* a *Slovník pansofických definic*. Při požáru tam přišel téměř o všechnen majetek i cenné rukopisy jako *Česko-latinský slovník*, na kterém (pracovat) _____ prakticky celý život a který považoval za zásadní dílo. Přišel také o většinu *Pansofie* a *Metafyziky* a další díla. Tuto ztrátu nesl velice těžce a nikdy se z ní zcela nevzpamatoval. Na pozvání svého přítele Louise De Geera odjel v roce 1656 do Amsterdamu.

Konec svého života (14 let) strávil v holandském Amsterdamu. Zemřel po dlouhodobých zdravotních problémech v roce 1670. Byl pohřben v kostelíku v Naardenu.

JAKÁ DÍLA KOMENSKÝ NAPSAL? 4 PŘÍKLADY:

KDE KOMENSKÝ ŽIL?

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného občanským sdružením META za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.